

ТЕРМІНОЛОГІЧНА ЛЕКСИКА У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ

Панченко В.В., Національний транспортний університет, Київ, Україна

ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКАЯ ЛЕКСИКА В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ ОБЩЕНИИ

Панченко В.В., Национальный транспортный университет, Киев, Украина

TERMINOLOGY VOCABULARY IN PROFESSIONAL COMMUNICATION

Panchenko V.V., National transport university, Kyiv, Ukraine

Постановка проблеми. У статті говориться, що науково-технічний прогрес, перебудова соціально-економічної й політичної системи в країні насичують нашу мову новими поняттями – термінами. Разом з піднесенням рівня фахових знань представників різних професій підвищуються і вимоги до мови.

У зв'язку з упровадженням української мови на підприємствах та в установах помітно збагачується словник професійної термінології новою науково-технічною, суспільно-політичною лексикою. Ці термінології не ізольовані, а взаємодіють між собою, відбувається перехід, запозичення термінів з однієї галузі в іншу. Знання мови професії – це вільне володіння лексикою свого фаху.

Мета роботи: збагачувати словниковий запас професійної термінології новою науково-технічною, суспільно-політичною лексикою; навчитися вільно володіти лексикою свого фаху, нею послуговуватися.

Виховувати людину правильного, професійного спілкування на виробництві та в безпосередніх ділових контактах. Термінологічна лексика обслуговує сферу виробничо-професійної діяльності та офіційно-ділового спілкування. Терміном називають спеціальне слово, що вживається в певній галузі знань для точного найменування певного поняття науки. Кожній галузі властиві свої терміни, наприклад: *косинус, діаметр, трикутник; молекула, клітина, атом; відмінок, прикметник, орфографія; грип, аспірин, пневмонія тощо.*

Вчені ставлять такі вимоги до терміна:

- термін повинен бути однозначним у межах однієї наукової системи;
- термін повинен точно називати поняття, риси, ознаки позначуваного поняття (явища);
- термін повинен бути позбавленим емоційно-експресивного забарвлення і має бути стилістично нейтральним;
- термін не повинен мати синонімів, принаймні у межах однієї терміносистеми;
- термін повинен узгоджуватися із внутрішніми законами мови, яка ним користується, від нього мають легко утворюватися похідні терміни;
- термін повинен бути стандартним (загальноновизнаним) і зафіксованим у термінологічному словнику.

Термінологічна лексика української мови формувалася і продовжує поповнюватися такими шляхами:

– внаслідок запозичення слів із інших мов. Саме слово «термін» є запозиченням з латинської мови, де означає «кінець, кордон, межа» тобто слово вказує на чітку межу значення, що є особливо важливим для науки. Приклади запозичених термінів: *кворум, діалог, теорема, радіус, акція* тощо;

– терміни утворюються за чинними у мові словотвірними моделями від власних слів та ішомовних коренів: *ділити – дільник – дільниця – поділка;*

кристал – кристалічний – кристалізація – перекристалізація;

– дуже часто терміни та термінологічні сполучення утворюються на ґрунті переосмислення значення уже відомих слів, у якому криється подібність між відомими і новими речами, явищами, ознаками, функціями. Основою для переносу може бути подібність зовнішнього вигляду (*лапка*

машини, крило автомобіля, диск гальмівний) чи подібність певної функції (*електрозварювальний шов, меню комп'ютера*) тощо.

Основний зміст роботи. Здобуття Україною незалежності, надання українській мові статусу державної, зміни політичного устрою, впровадження ринкових відносин та інші кардинальні трансформації, що сталися в Україні впродовж останньої чверті ХХ ст., торкнулися різних галузей науки і техніки.

Науково-технічний прогрес, що охопив усі сторони нашого життя, наповнив мову новими поняттями, які характеризують різні професії. Мова представників різних галузей виробництва дедалі збагачується, і цей процес відбувається завдяки формуванню мови представника будь-якої професії, усуненню мовних примітивізмів, збагаченню науково-технічною, суспільно-політичною лексикою і термінологією, появою нових понять.

Із становленням України як суверенної держави проблема національної термінології набуває державної ваги. Термінологічна робота ведеться в таких напрямках, як створення термінологічних словників, розробка державних стандартів на терміни та визначення.

Етапи створення термінологічного стандарту:

1) систематизація понять певної галузі науки, техніки поділ їх на категорії (предмети, процеси, якості, величини тощо), розмежування родових та видових понять;

2) відбирання усіх термінів галузі, узяті для стандартизації (вибір термінів із словників різних років видання, статей, підручників, періодики, рукописів тощо);

3) поділ термінів на групи:

а) вузькогалузеві терміни;

б) міжгалузеві;

в) загальнонаукові (загальнотехнічні); стандартизації повинні підлягати лише вузькогалузеві терміни);

4) вибирання із групи термінів-синонімів нормативного терміна (інші терміни подають також, але з позначкою «нерекомендований»);

5) підбирання еквівалентів англійською, німецькою, французькою, російською мовами з відповідних міжнародних стандартів;

6) формулювання українською мовою означення (дефініції) поняття;

7) рецензування стандарту фахівцем та мовознавцем.

У готовому вигляді стаття стандарту має таку будову:

1) назва поняття українською мовою;

2) скорочена форма терміна;

3) недозволений (нерекомендований) синонім;

4) родові поняття;

5) видові поняття;

6) еквіваленти англійською, німецькою, російською, французькою мовами;

7) дефініція (означення);

8) формула або схема.

Сьогодні в Україні стандартизація термінології стала державною справою. На цей час в Україні розроблено понад 600 державних стандартів. Через кожні п'ять років їх переглядають і уточнюють.

Від розв'язання мовних питань, зокрема термінологічних, залежать темпи державотворчих процесів. Освіта, наука, а особливо виробництво потребують єдиної, зручної, логічної української термінології.

З огляду на ці умови з метою виконання закону «Про мови в Українській РСР» і втілення в усі державні й громадські сфери української науково-технічної термінології та україномовного науково-технічного стилю, 22 липня 1992р. був створений Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології, який займався розробкою концептуальних засад та практичних рекомендацій щодо унормування української науково-технічної термінології, організацією та координуванням експертизи затвердження та впровадження україномовних термінологічних стандартів, та формування банку стандартів української науково-технічної термінології.

Термін (від латин. *Terminus* – кордон, межа, кінець).

Термін – слово або словосполучення, що виражає чітко окреслене поняття певної галузі науки, культури, техніки, мистецтва, суспільно-політичного життя. Основні ознаки терміна: системність, точність, тенденція до однозначності в межах своєї терміносистеми, наявність дефініції тощо.

Ці ознаки реалізуються лише в межах терміносистем, за їх межами термін втрачає свої дефінітивні та системні характеристики тобто переходить у загальнонавчальну лексику.

Терміни виникають у професійному середовищі і там вживаються. Вони утворюються шляхом переосмислення (термінологізації) загальнонавчальних слів для позначення певного наукового поняття та перенесення готового терміна з однієї галузі в іншу (ретермінологізація); запозичення та калькування; використання існуючих у мові словотворчих моделей або іншомовних компонентів для творення нових назв; використання словосполучень для найменування нових понять (у різних терміносистемах вони становлять 70% від загальної кількості термінів).

Терміни мають конкретне точне значення, зафіксоване у словниках. Вони є об'єктом дослідження самостійної лінгвістичної науки – термінознавства.

Термінологія (від латинського *terminus* – рубіж, межа) – сукупність термінів, що обслуговують певну сферу знань, пов'язаних із системою понять: мистецтво, техніка, виробництво тощо. Це особливий пласт лексики, який піддається свідомому регулюванню та упорядкуванню.

Українська сучасна термінологія бере свій початок з підручників для початкової та середньої школи, які було надруковано галицьким товариством «Просвіта» у другій половині XIX століття. Тоді в Україні також було укладено перші галузеві словники, наприклад, шість випусків «Печатки до уложення номенклатури і термінології природо-писної» І. Верхратського, «Початок до уложення термінології ботанічної руської» І. Гавришкевича тощо.

Проте ніяких заходів щодо впорядкування та стандартування галузевих терміносистем тоді ще не проводилося.

Розквіт термінотворчої роботи в Україні припадає на 20-ті роки XX століття (період так званої українізації), коли після 200-літньої перерви українська мова стала мовою суспільного та політичного життя. Протягом 20-х років було видано понад 80 галузевих словників.

Головною метою термінотворчої роботи в той період була побудова українських національних термінологій і відокремлення українських термінологій від російських. Науковці орієнтувалися на ті мови світу, які є продуцентами термінів, уникаючи таким чином російського посередництва.

У багатьох випадках вони також спиралися на живу народну мову. При цьому активно залучалися архаїзми та діалектизми. А вже засвоєні інтернаціональні слова штучно замінювалися новоутвореннями на основі загальнонавчальної лексики: «громовина» замість «електрика», «впорскування» замість «ін'єкція», «облямівка» замість «ореол», «первень» замість «елемент», «мірило» замість «масштаб», «модло» замість «шаблон» тощо.

Отже, можна стверджувати, що протягом 20-х років XX століття в українській термінотворчій діяльності панував пуризм.

З 30-х років XX століття термінологічне планування в Україні спрямовано на штучне зближення українських галузевих термінологій з російськими. У цей період було видано спеціальною Словниковою комісією понад 50 термінологічних словників як російсько-українських, так і тлумачно-довідникових з різних природних та гуманітарних наук. Але вважається, що вони не претендували на вичерпність, виходили мізерними тиражами та їх було зорієнтовано на російську мову.

Якщо проаналізувати термінологію, яка вживається фахівцями певної галузі в наукових текстах, усному професійному мовленні, вводиться в словники, то виявимо, що частина термінів використовується лише в цій галузі, а частина в інших. Це свідчить про те, що терміни неоднакові за ступенем спеціалізації їхнього значення.

Залежно від ступеня спеціалізації значення терміни переділяються на три групи:

1. Загальнонаукові терміни, які вживаються майже в усіх галузевих термінологіях, наприклад: система, тенденція, закон, концепція, теорія, аналіз, синтез тощо. Слід зазначити, що такі

терміни в межах певної термінології можуть конкретизувати своє значення, наприклад: *валютна система, осушувальна система, теорія економічного ризику*. До цієї категорії відносять і загальнотехнічну термінологію (*машина (дощувальна машина), пристрій, агрегат*).

2. Міжгалузеві терміни – це терміни, які використовуються в кількох споріднених або й віддалених галузях (економічна наука має термінологію, спільну з іншими соціальними, природничими науками, наприклад: *амортизація, екологічні витрати, санація, технополіс, приватна власність*).

3. Вузькоспеціальні терміни – це слова або словосполучення, які позначають поняття, що відображають специфіку конкретної галузі, наприклад: *авантитул, аграф, боковик, вакат, привка, ретуш*.

Безперечно, професійне спілкування неможливе без використання термінів. Проте в мовленні фахівців, крім термінів, широко побутують і інші спеціальні одиниці- це професіоналізми та номенклатурні назви.

Професіоналізми – це слова або вислови, притаманні мові людей певної професійної групи. У різних галузях науки, виробництва, політики, культури професіоналізми виступають як синоніми до вже існуючих термінів. Суттєва різниця між термінами і професіоналізмами полягає в тому, що терміни – це офіційні наукові назви поняття, а професіоналізми виникають як розмовні, неофіційні заміники термінів (платіжка – платіжне доручення; вишка – вища математика, пара – дві академічні години) або коли та чи інша професія, рід занять не має розвиненої термінології, наприклад: рибальство, гончарство тощо.

Професіоналізми на відміну від термінів, як правило, емоційно забарвлені, є переосмисленими словами загального вжитку. Вони можуть бути незрозумілі людям, які не належать до певної професії, наприклад: підвал – у мові поліграфістів, бобик, бублик -у мові водіїв тощо.

Професіоналізми можуть використовуватися в неофіційному професійному спілкуванні, проте вони є ненормативними в професійних документах, текстах, в офіційному усному мовленні.

Номенклатура (від лат. *nomenclatura* – перелік, список імен, сукупність назв конкретних об'єктів певної галузі науки, техніки, мистецтва тощо. Їх потрібно відрізнити від термінів, що позначають абстраговані наукові поняття. Номенклатуру становлять іменники та словосполучення, які передають як систему назв об'єктів певної науки, мовними зв'язками хоча терміни позначають наукові поняття, вони залишаються одиницями природної людської мови, а відповідно їм властиві всі ті зв'язки, які характерні для загальноживаних слів – синонімічні, антонімічні, словотвірні, полісемічні, граматичні, родо-видові тощо.

Академік С. П.Реформатський про ці особливості терміна сказав образно: «Термін служить двом панам- науці і мові».

Таким чином, термінологія – це не хаотична множина слів, а організована на логічному й мовному рівні система спеціальних назв.

При всій відмінності й багатогранності сучасних галузей наукового знання і властивих їм понять існує ряд спільних ознак, які визначають суть терміна як особливої мовної одиниці.

Отже, основні ознаки терміна:

Системність. Кожний термін входить до певної терміносистеми, у якій має термінологічне значення. За межами своєї терміносистеми термін може мати зовсім інше значення, наприклад: «ножиці цін», «розбіжність рівнів і динаміка цін» – використовується у сфері міжнародної торгівлі на окремі групи товарів і значення загальноживаного слова «ножиці».

Точність. Термін повинен якнайповніше й найточніше передавати суть поняття, яке він позначає: поверхневий іригаційний стік, короткотерміновий кредит, чекодавець. Неточний термін може бути джерелом непорозуміння між фахівцями, тому іноді говорять, що науковці спочатку домовляються про терміни, а вже потім приступають до дискусії. Оскільки, нові поняття сучасної науки досить складні, тому для точного називання їх часто використовують багатослівні терміни, наприклад: міжнародна фінансово(господарська операція, інфільтраційне живлення приканального купола підґрунтових вод поливними водами, Міжнародне товариство міжбанківських фінансових телекомунікацій).

Тенденція до однозначності в межах своєї терміносистеми. Якщо більшість слів загальноживаної мови багатозначні, то більшість термінів (однозначні, що зумовлено їхнім призначенням. Проте повністю усунути багатозначність (найчастіше двозначність) з терміносистем не вдається.

Наявність дефініції. Кожний науковий термін має дефініцію (означення), яка чітко окреслює, обмежує його значення. Так, дефініцією терміна аудиторський висновок є вислів «документ, що містить результати аудиторської перевірки».

Деякі термінознавці називають і такі ознаки (або вимоги) до терміна:

- нейтральність, відсутність емоційно-експресивного забарвлення;
- відсутність синонімів (справді, розвинена синонімія ускладнює наукове спілкування: кольматаж – кольматування – кольматація, жирант (індосант), профіцит(прибуток), зиск (вигода);
- інтернаціональний характер (знаючи терміни-інтернаціоналізми, легко спілкуватися з іноземними фахівцями, читати іншомовну літературу, проте їхні значення непрозорі і це ускладнює, зокрема, навчальний процес: рамбурсація, ампліація, сапропель, польдер, драйвер);
- стислість (дуже зручно користуватися короткими термінами, але не завжди вдається утворити короткий термін, який би при цьому був ще й точним, наприклад: акредитив з платежем на виплату).

На практиці ж далеко не завжди вдається утворити термін, який би відповідав усім вищеназваним вимогам.

Основою української термінології є народна термінологія, а також міжнародна, що сформувалася у європейських мовах на базі грецької та латинської мов. Її розвиток тривалий час гальмувався нерівноправним становищем української науки, культури, освіти, мови.

Наукові терміни української мови утворюються такими основними способами:

Вторинна номінація – це найдавніший спосіб термінотворення, використання наявного в мові слова для називання наукового поняття, наприклад: гідрометричний равлик, споживчий кошик, гальмівний барабан, вплив капіталу, миша комп'ютера, вексельний портфель.

Словотвірний – це утворення термінів за допомогою префіксів (надвиробництво, перезволоженість), суфіксів (підгортальник, оборотність), складанням слів і основ (вакуум-помпа, матеріаломісткість, сумішоутворювач), скороченням слів (СЕП-система електронних платежів), МК (магістральний канал). Цей спосіб термінотворення – один із найпродуктивніших на всіх етапах становлення термінології, включаючи сучасний.

Синтаксичний (використання словосполучень для називання наукових понять, наприклад: планування виробництва, капіталодефіцитні країни. Словосполучення становлять понад 70% сучасних термінів. Синтаксичний спосіб – найпродуктивніший спосіб творення термінів у наш час.

Мова збагачується не лише завдяки розвитку багатозначності слів і постійному творенню нових лексем, а й за рахунок запозичень.

Запозичення – засвоєння слів однієї мови іншою. У науковому та офіційно-діловому стилях лексичні запозичення часто виступають як терміни або входять до словосполучень термінологічного типу як їх складники. Ці слова і словосполучення не мають стилістичного навантаження; єдине, що можна відзначити, – колорит офіційності, книжності, який вони надають тексту. У професійному спілкуванні переважно використовуються лексичні запозичення з давніх мов – грецької та латинської, а також із західноєвропейських мов. З грецької мови до нас перейшли шкільні терміни (логіка, історія, філософія, лексика), слова, пов'язані з розвитком різних галузей науки та політичним життям (теорема, схема, автономія, економія).

Запозичення з латинської мови вживаються в усіх галузях науки та в офіційно-діловому стилі: абітурієнт, аудиторія, апаратура, декан, інструмент, коефіцієнт, конспект, лекція, університет, факультет; адвокат, цивільний, юрист; директор, документ, інструкція, секретар, резолюція, циркуляр.

Запозичення з західноєвропейських мов: з німецької мови – слова, пов'язані переважно з торгівлею й управлінням (банк, бухгалтер, вексель, касир, поштамт, штампель, штраф); з французької мови – слова на позначення суспільно-політичних понять (аташе, бюлетень, депеша, транспарант); з англійської мови – терміни, пов'язані з економікою та бізнесом (банкнот, бізнес, бюджет, економіка, маркетинг, менеджер, трест, чек); з італійської мови – фінансово-економічна термінологія (брутто, нетто, валюта, каса, інкасатор, фірма).

Причини запозичення термінів різноманітні:

- запозичення терміна разом з новим поняттям, наприклад: бонус «додаткова винагорода», «додаткова цінова знижка», «комісійна винагорода»;

– паралельне використання власного і запозиченого терміна в різних сферах, наприклад: науковій і навчальній: іригація – зрошення; рамбурсувати – повертати борг; процент – відсоток; суфозія – вимивання; імпорт – ввіз;

– пошук досконалішого терміна, внаслідок чого паралельно існують запозичені і власні терміни, наприклад: пролонгація – продовження терміну чинності угоди;

– відсутність досконалого власного терміна, який би відповідав вимогам до терміна, наприклад: ліквідат – юридична особа-боржник, до якої висунуто фінансові вимоги у зв'язку з її ліквідацією.

Неоднозначним є й ставлення до запозичених термінів. Деякі термінознавці заперечують потребу запозичати терміни з інших мов, натомість пропонуючи творити терміни з ресурсів власної мови (такі спроби були в німецькій, чеській, російській мовах і в українській, у 20-х роках 20 століття), але це не завжди вдається.

Інші науковці розглядають запозичення як об'єктивну реальність мовного життя, але вважають, що іншомовних слів у термінології не повинно бути більше 15%, оскільки наявність більшої кількості запозичень призводить до втрати термінологією національного обличчя.

Проте слід негативно оцінювати вживання запозичених слів за наявності власних термінів, наприклад: звуження – інфлювання національної валюти, водозбір – еквілегія тощо.

Якщо проаналізувати термінологію, яка вживається фахівцями певної галузі в наукових текстах, усному професійному мовленні, вводиться в словники, то виявимо, що частина термінів використовується лише в цій галузі, а частина – в іншій. Це свідчить про те, що терміни неоднакові за ступенем спеціалізації їхнього значення.

Процес укладання численних термінологічних словників з різних галузей науки й техніки почався після здобуття Україною незалежності та надання українській мові статусу державної. У цьому процесі брали й беруть участь як мовознавці, так і галузеві фахівці.

Серед кращих словників можна назвати «Російсько-український словник фізичних термінів» проф. О. Б. Лисковича, «Російсько-український словник наукової і технічної мови, «Термінологія процесових понять» О. Войналовича та В. Моргунока, «Російсько-український словник наукової термінології (Математика. Фізика. Техніка. Науки про Землю та Космос)», укладений за участю Комітету наукової термінології.

Висновок. Терміни – це спеціальні слова або словосполучення, що дають точне визначення чи пояснення предметам, явищам, діям з якої – не будь галузі знання – науки, культури, техніки, політики, економіки, мають точне, конкретне значення й тому позбавлені образності, емоційно – експресивного забарвлення, потребують особливої уваги, постійної роботи зі словниками та довідниками. Стандартизація нових термінів ще не означає розв'язання всіх проблем термінотворення. Бувають такі ситуації, коли термінологічними словниками для того чи іншого поняття рекомендовано один термін, а галузеві фахівці використовують зовсім інший, тобто тут постає ще проблема впорядкування термінологічного поля певної галузі знання або діяльності.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і головн. ред. В. Т. Бусел. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.
2. Етимологічний словник української мови: У 7 т./ Ред – кол.: О. С. Мельничук (голов.ред) та ін. – К.: Наукова думка, 1983. – Т.5: Р-Т / Уклд.: Р. В. Болдирев та ін. – 2006. – 704 с.
3. Перхач В., Кинаш Б. Російсько-український науково-технічний словник. – Львів, 1997. – 454 с.
4. Наконечна Г. В. Українська науково-технічна термінологія. Історія і сьогодення. – Львів: Кальварія, 1999. – 110 с.
5. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство: Підручник. – Львів: Світ, 1994. – 216 с.
6. Кочан І. Варіанти і синоніми термінів з міжнародними компонентами / І. Кочан // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології» – 2008. – № 620. – С. 14-19.

7. Кияк Т. Вузькогалузеві терміни як основа формування та квазіреферування фахових текстів // Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології» – 2008. – № 620. – С. 3-5.
8. Черненко І. Антономічні відношення в українській термінології туризму / Ірина Черненко // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». – 2010. – № 675. – С. 183–186.
9. Барабанова О. Деякі аспекти деривації термінів гірництва / Олена Барабанова, Олена Колган // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». – 2010. – № 675. – С. 3-6.
10. Задояна Л. Складені найменування як тип термінотворення в цукровому виробництві / Лариса Задояна // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології» – 2010. – № 675. – С. 15-18.
11. Кринець О. Метафора й метонімія як чинники творення й розвитку української технічної термінології / Оксана Кринець // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології» – 2010. – № 675. – С. 23-27.
12. Комова М. Творення термінів соціальної комунікації / Марія Комова // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології» – 2010. – № 675. – С. 115–120.

REFERENCES

1. Great Dictionary of Modern Ukrainian / life. And the main thing. eds. VT Busel. – K.: Irpen: WTF «Perun», 2001. – 1440 p.(Ukr)
2. Ukrainian language vocabulary : At 7 tons / Red – count. : O. Melnychuk (holov.red) and others. – Kyiv: Naukova Dumka, 1983. – V.5 : P, T / Ukld. R. V. Boldyrev et al. – 2006. – 704 p.(Ukr)
3. Perhach W., B. Kynashiv Russian- Ukrainian scientific and technical vocabulary. – Lviv, 1997. – 454 p. (Ukr)
4. Nakonechna GV Ukrainian scientific and technical terminology. Past and present. – Lviv: Calvary, 1999. – 110 p.(Ukr)
5. Panko TI, Kochan I., Matsyuk GP Ukrainian terminology : Tutorial. – Lviv : Mir, 1994. – 216 p. (Ukr)
6. Kochan I. Variants and synonym of international components / J. Kochan // Bulletin of the Nat. Univ of «Lviv Polytechnic». A series of «problems Ukrainian terminology» – 2008. – № 620. – S. 14-19. (Ukr)
7. Kyiak T. Vuzkohaluzevi terms as a basis for the formation and kvazireferuvannya specialized texts // Bulletin. Nat. Univ of «Lviv Polytechnic». A series of «problems Ukrainian terminology» – 2008. – № 620. – S. 3-5. (Ukr)
8. Chernenko I. Antonomichni Ukrainian relations in terms of tourism / Iryna Chernenko // Bulletin of the Nat. Univ of «Lviv Polytechnic». A series of « problems Ukrainian terminology.» – 2010. – № 675. – P. 183-186..(Ukr)
9. Barabanova A. Some aspects of the derivation of terms Mining / Barabanova Helen, Helen Colgan // Bulletin of the Nat. Univ of «Lviv Polytechnic». A series of « problems Ukrainian terminology.» – 2010. – № 675. – S. 3-6..(Ukr)
10. Zadoyan L. Compound name as the type of terms in sugar production / Larissa Zadoyan // Bulletin of the Nat. Univ of «Lviv Polytechnic». A series of «problems Ukrainian terminology» – 2010. – № 675. – P. 15-18.(Ukr)
11. Krymets A. Metaphor and metonymy as a factor in creating and developing Ukrainian technical terminology / Oksana Krymets // Bulletin of the Nat. Univ of «Lviv Polytechnic». A series of « problems Ukrainian terminology» – 2010. – № 675. – P. 23-27..(Ukr)
12. Komova M. Creation of terms of social communication / Mary Komova // Bulletin of the Nat. Univ of «Lviv Polytechnic». A series of «problems Ukrainian terminology» – 2010. – № 675. – P. 115-120. (Ukr)

РЕФЕРАТ

Панченко В.В. Термінологічна лексика у професійному спілкуванні / В.В. Панченко // Вісник Національного транспортного університету. Науково-технічний збірник: в 2 ч. Ч. 2: Серія «Економічні науки». – К. : НТУ, 2014. – Вип. 29.

У статті говориться, що у зв'язку з упровадженням української мови на підприємствах та в установах помітно збагачується словник професійної термінології новою науково-технічною, суспільно-політичною лексикою. Знання мови професії – це вільне володіння лексикою свого фаху.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ТЕРМІНОЛОГІЯ, ЗАГАЛЬНОНАУКОВІ ТЕРМІНИ, МІЖГАЛУЗЕВІ ТЕРМІНИ, ВУЗЬКОСПЕЦІАЛЬНІ ТЕРМІНИ, ПРОФЕСІОНАЛІЗМИ.

ABSTRACT

Panchenko V.V Terminology vocabulary in professional communication. Visnyk National Transport University. Scientific and Technical Collection: In Part 2. Part 2: Series «Economic sciences». – Kyiv: National Transport University, 2014. – Issue 29.

This article states that due to the introduction of Ukrainian language in enterprises and institutions significantly enriched vocabulary of professional terminology of a new scientific, technical public political vocabulary. Language skills of the profession- it's a free fluency vocabulary of the profession.

KEY WORDS: TERMINOLOGY, GENERAL SCIENTIFIC TERMS, CROSS TERMS, NARROWLY SPECIFIC TERMS OF PROFESSIONALISM.

РЕФЕРАТ

Панченко В.В. Терминологическая лексика в профессиональном общении / В.В. Панченко // Вестник Национального транспортного университета. Научно-технический сборник: в 2 ч. Ч. 2: Серия «Экономические науки». – К. : НТУ, 2014. – Вып. 29.

В статье говорится о том, что в связи с употреблением украинского языка на предприятиях и в учреждениях заметно обогащается словарь профессиональной терминологии новой научно-технической, общественно-политической лексикой. Знание языка профессии – это свободное владение лексикой своей профессии.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ТЕРМІНОЛОГІЯ, ОБЩЕНАУЧНЫЕ ТЕРМИНЫ, МЕЖОТРАСЛЕВЫЕ ТЕРМИНЫ, УЗКОСПЕЦИАЛЬНЫЕ ТЕРМИНЫ, ПРОФЕСІОНАЛІЗМИ.

АВТОР:

Панченко Вікторія Вікторівна, Національний транспортний університет, асистент кафедри теорії та історії, держави і права, e-mail: vika.melnik72@mail.ru, тел.: 0685459617, Київ, Україна.

AUTHOR:

Panchenko Viktoriya V., National transport university, assistant of department of theory and history, state and right, e-mail: vika.melnik72@mail.ru, tel.: 0685459617, Ukraine, Kyiv.

АВТОРЫ:

Панченко Виктория Викторовна, Национальный транспортный университет, ассистент кафедры теории и истории, государства и права, e-mail: vika.melnik72@mail.ru, тел.: 0685459617, Украина, Киев.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Матвійчук О.Є., кандидат педагогічних наук, доцент Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету ім. Бориса Грінченка, Київ, Україна.

Волошина Т. М., Національний транспортний університет, асистент кафедри теорії та історії, держави і права, Київ, Україна.

REVIEWER:

Matviichuk O.E., Candidate of Science, Associate of the Institute of Postgraduate Education of Kiev University. Boris Hrinchenka, Kyiv, Ukraine.

Voloshina T. M., National transport university, assistant of department of theory and history, state and right, Kyiv, Ukraine.